

הברואים בעבר־הירדן וקנה מאתו אלפי גמלים לט" עון עליהם את העפר והכרים ל"תורעה".

— "מה מחיר הגמלים שלך?" — שאל גמל פחה מאת הבידואי.

— למענך, יא סיד, ענה האמיר, "באללאש!" (בהנם).

ואולם גמל פחה הבין את כוונתו של ה"באללאש" הזה והציע לפניו כמה עשרות אלפים נירות תור" כים, שמחירם ירד עד הדיוטא התחתונה.

קם האמיר הבידואי ואמר לגמל פחה: — אנו נותנים לך את גמלינו כדי להלחם נגד

האויב האנגלי. וע"כ אנו דורשים ממך "אל כאיאל" (הפרש) האנגליו. . . (כלומר: לירה אנגלית זהב שחקוק עליה סום) — הם המרברים!

וכאשר פקפק גמל פחה, הוסיף האמיר אבו שעיאן:

— אנו רוצים כסף "אלי ברין!" (המצלצל), וגייעת דבורו הוציא מטבע של זהב וזרק על השל- הן לדוגמא.

מובן מאליו, כי המצביא ה ת ו ר כ י נאלץ היטם לאמיר הערבי לירות א ג ג ל י ו ת, טבין ותקילין, מטבעות מצלצלות. שיש עליהן פר- שים אנגלים. . .

ולכבוד שמחת תורה עלו לבשר לכם רבותי, כי והלטנו לערך "נשה־קבצנים", נשה גרנדיוזי, שבו ישתתפו חנם אין כסף כל אלה שלא הפסידו כלום מהלירה הא", מההלרים והפרנקים, כלומר: כל אלה שלא קנו ולא מכרו, פשוט מפני שאין להם מהסחורה הזו.

ומחמת שמספר ה"מישתתפים" נגשף זה הם כרובים, בלי עין הרע, ויודע אני בכם קוראי התר- ביבים כי תשעים אהוזים מכם ואולי יותר, שייכים לסוג זה, ע"כ הוטל עלי בתור אחד מחברי הועד המסדר להזמין את כלכם "לנשה קבצנים" זה, וכל הקודם זכה.

דברו אף פעם, ומבלי כל הכנת. . . וככלות "הנאום" הנפלא, קם לאורנם "ותרגם" לאנגלית נאום מ ד י נ י גדול ומצוי, שנפגש בתרועה ובמחיאיות־כפים רועשות.

למחר נתפרסם הנאום בכל העתונות ושמו, שם נואם גדול, יצא לתהלה עד היום הזה. . .

ועכשיו, נניח — כמו שאומרים — את הבן מלך וקנה בירינו את ה"בת־מלכה", כלומר את ה ל י ר ה, אם יש רק מה לקחת ביד. . .

עברתי הבקר בחוצות ירושלם בעיר־העתיקה בשוק החלפנים שעל יד הבטרק, וראיתי לנגד עיני "בורסה" שלמה נשים מכנות־דודנו יושבות על הקרקע "על כל ארבע" ומקיפות את החלפנים מאחב"י כתנורו של עכנאי ועוסקות בדיני טמונות;

דהיינו כיצד? הפלחה מוציאה מחיקה לירה אחת ניר ומניחה עליה מטבע נקובה של גרוש אחד א"י, ובשכר זה היא מקבלת מהחלפן עשרים זוזים, טבין ותקילין, עשרים "שיללים" של כסף (פאדא בלע"ז). והערביות בוחנות ובודקות את הזוזים, דופקות כל "שיללים" על הקרקע לשמע את צלצולה, ו"בבורסה" אשר על הבטרק — צלצלי שמע וצלצלי תרועה! . . .

ולאן הולכים כל ה"שיללימים" האלה? — לתוך האדמה, לקים מה שנאמר: הלירה, יסודה בעפר וסופה לעפר. . . ומעשה בערביה אחת פרמלה, כך מספרים, שצברה שבעים לירות ניר בתוך כלי באדמה, וכי שבאה להוציאן לשם ספקולציה "בבורסה", מצאה כי העכברים אכלו את כל הנירות. כנראה, שחפ"י ננסיסטיים־זמכרסמים התליתו מכבר לבטל את ערך הניר. . .

וזכרנו, בימי המלחמה, כשרצה ג'מל פחה הגדול לכבוש את תעלת־סואץ (תורעה בלע"ז) ולמלאתה עפר וכרים כדי שיכלו לעבר למצרים, פנה אל האמיר אבו־שעלאן, ראש השבטים של

לום אחינו על נהרות בבל וענו לי אף הוא בלשונו: כי כל התושבים תחת מלכותו הם ש"לים בזכותי הם "יאהוד ולא־יאהוד, כלו ש"ה (סאולא)", ובשעה דבורו שפסף את אצבעות שתי ידיו לאות של שויון ו"סאולא־סאולא", ואחר לחש לי ואמר: אינשאי לראה במשך הימים יהיו עיראק וסוריה לממלכה אחת, ואני אמלוך עליהן. . .

שכני הרב האגודאי החליח לו קידה מעין "מה יפית", וכן נפרדנו מהמלכות מתוך השתחויות וקי" דות מהראש אל הלב והרגלים — ארצה. . .

ואגב אספר לכם מעשה נאה לא שלי אלא של הקולונל לורנס ש"המליך" את פייצל, מעשה המסופר בחוברת "אסיה" והמעיד על חכמתו ופקד-ותו של המלך פיצל.

לפני עשר שנים בערך, כשנסע פיצל בפעם הראשונה לונדונה בליות ירדו ויד"מינו לאורנם, הזיגו זה האחרון לפני המלך וסדר לכבודו מסיבה גדולה בהשתתפות שרי המלוכה ורבי המדינה, הזוירים למיניהם נשאו לכבוד פיצל מנאמיר־ברכה בלשונם והפליגו בשבחיו, כנהוג, אבל הוא לא הבין כלום חוץ משמו. . .

כאשר כלו הזוירים את דבריהם כא תורו של פיצל לענות, אבל מה לעשות? — הוא אינו יודע אנגלית אלא ערבית ולא היה מוכן לנאום. התיעץ עם לאורנם, שישב לימינו, והיו אובדי עצות. ואולם — כך מספרת האגדה של לאורנם — פיצל נפל על המצאה ואמר ללאורנם: אני אדבר ערבית מכל אשר יעלה על רוחי ואתה תתרגם אח"כ אנגלית ככל אשר יעלה על לשונך.

וכך הוה. פיצל קם והתחיל מדקלם בתלהבות את הפרק הראשון של הקוראן שהיה שגורה על פיו כיהודי חרד היודע "אשרו" בע"פ, ודבריו נאמרו כישטף וב"פטוס" מיוחד, שהפליא את שומעיו. כלם השתוממו על הנואם בחסד עליון, שאינו נכשל וכך הוה.

פיצל קם והתחיל מדקלם בתלהבות את הפרק הראשון של הקוראן שהיה שגורה על פיו כיהודי חרד היודע "אשרו" בע"פ, ודבריו נאמרו כישטף וב"פטוס" מיוחד, שהפליא את שומעיו. כלם השתוממו על הנואם בחסד עליון, שאינו נכשל

בשבת וביו"ט, זמן שמתננו, כדאמרי אינשי: "אם אין ערוב, יש ערוב־רב". . . ולמה נקראת א"י בשם ארץ ה צ ב י ? —

מסתמא מפני הצבי אשר במשמר־הכבוד של עש-רת השבטים בעירנו, שערנו בנפשכם: בראש המש-כור עמד אחד מהם ואחז בידו חוט דק הקשור לקרני צבי נהדר, הלבוש בגדי תפארה, ושעמד כל הזמן בלי נוע וכלי זוע כפסל ממש, מעשה ידי אמן לתפארה, ואולם, כשכלתה התזמרת את נגינתה ומשמר־הכבוד זו ממקומו, זו גם הפסל ורץ כצבי חי ברגליו בראש המשמר. אחד משכני להש באזני ואמר: קרן הצבי היא אולי סמל ללירה האנגלית המונחת על קרן הצבי. . .

ובשעה תשע וחצי הגיע סו"ם קרון־המלכות לתחנת־הרכבת, ועוד לא הספיק המלך להוציא את ראשו מהקרונ, והנה נשמע פתאום קול רעש וה"הר הא" גדול בעזרה פלחים ופלחיות, עבאיקת וכפיות ומנדילים התפרצו כלם מתוך קרון מנחלקה שלי-שית, שהובר אל קרון־המלך בלוח לשם קטוצים או אולי לפני ש"ברב עם הדרת מלך", ורצו לראות את המלך בן־ליותם. למראה המחזה המלכב הזה חשכו עיני הטפקד ונתן מיד פקודה לעושי רצונו: Push them! כלומר: "רחפו אותם", והד שוטרים עשו את מלאכתם באמונה, רחפו ו"פשי-פשו בידיהם יכרוביהם את "בני הלוח" לתוך הק-רון, סגרו עליהם את הדלתות מכל צד ומכל עבר, והם עמדו והביטו ררך החרכים כתרנגולים בלול... המלך היה לבוש אירופית ועל ראשו "פצלחה", מעין מגבעת שהמלך פיצל נקרא על שמה.

בקצור בשעת ההקפה הגדולה ו"אתה הראית" של המלך בפני המוזמנים, הגיע גם תורי. מה עשיתי? פשטתי את כפפתי הצגובה ולחצתי את יד המלך כ"יד המלך" וברכתי עליו בקול רם משנה כרכה: "שחלק מכבודו ומחכמתו לבשר ודם". אגב שאלתי מאתו בערבית "נאהוית" (ספרותית) ל"ש

זמר עזמור

לכים, שעמדו בעזרה, וכבקרת רועה עדרו כן עברו המוזמנים לפניכם ושאלו מהם "טיקסט!" "טיקסט!". לקול הקריאה הזו התחיל ירדני הרהמ"ק למשש בכל כיסי הפראק ובשולי הצלנדר ו ל א מצא משום־מה את כרטיסו, התחיל רועה, אלא שהקב"ה מקדים תמיד רפואה למכה, ואני משכתיו לצדי ולחשתי לו לעודדו: "אל יאוש, הביבי! בא אחרי ואראה לך כיצד נכנסים בלא כרטיס, ואין חכם כבעל־הנסיון". . .

וכשהלכו לפנינו שני הקולאסים של החכם באשי ודפקו במקלותיהם הארוכים בקצב וכמדה: "טאק! טאק!" כלפני קונסולים ממש, העמדתו יחד עמנו בשורה בשלשה זוגות זא"ז בסדר זה: שנים סוציאליסטים ארלחורוב ובן־צבי, שנים בורגנים אלמליח וקלוריסקי ושני רבנים, רב משה בלוי ור' עזמות. . .

הלכנו קוממיות ונטווי גרון (וביתוד מחוסר־הכרטיס!), והשוטרים לא פצו פה לא הרהיבו את נפשם לשאל מאתנו "טיקסט!", וככה עברנו ב"ה ביטולם את הנכול מעבר לשער התחנה. . .

ומי שלא ראה את המחזה הנהדר הזה לא ראה דבר יפה מימיו:

תארו לעצמכם את המנהיג הסוציאליסטי שלנו, שהוא נתון כלו בתוך מחלצות בורגניות מטיש מעין שעטנו ועשויים כלאים זה בזה, וביתוד הרב האגודאי שהיה שטוף כלו בזיעה מרוב הליכה בשבת־קדש — יותר משלשה תחומי־שבת בלא ערוב! — מדירתו אשר בבית ישראל בצפון ועד תחנת הרכבת בדרומה של ירושלם ועד בכלל, וכל כך למה? — כדי ללחץ את ידהמלך, "עת לעשות, הפרו תורתך". ומדוע לא? — ר' חיים רץ בשעתו אל ה א ב לעבר־הירדן וזה משה האיש רץ אל ה ב

ה—מ—ג—ד! אם סבורים אתם רבותי, שאני מתכוונן לסל"סל לפניכם את "המלך" של ימים נוראים—אינכם אלא טועים!

מתכוון אני בזה אל המלך פייצל הראשון מארם־עחרים שבא לירושלים מארץ מצרים, ובי"חיד אל קבלת־הפנים הנהדרה שנערכה לו הפעם על אפו ועל חמתו של בן־ברוך בתחנת הרכבת, ומחמת שאין מערבים שמחה בשמחת בית־השואבה ואין דעתכם פנויה עכשיו למלכים ולבני מלכים כי אם אל ה ל י ר ה שאינה מזהירה, ע"כ אקצר הפעם וכשיבוא מלך המשיח ש ל נ ו אאריך לכם אי"ה ואוסיף כהנה וכנהנה.

ובכן ויהיה ערב ויהי בקר יום ראשון דסוכות, שהל להיות ביום שבת־קדש, ובהשכמת הבקר חת"פללתי ותיקין במנין ראשון כרב האגודאי שלנו ולכבוד היום ולכבוד המלכות לבשתי את ה"מור־גינז דרם" שלי, בפי שמצויה בנרטיס־התזמנה, עב"י כל דיני השלחן־ערוך של החלבשה מכני עש-רת השבטים, דהיינו כיצד? — ראשית חכמה, נעלי לכה מבריקים ומכהיקים כעין תבדולת, מכנ"סיב שחורים וצרים הכאים בפסים דקים ואפורים ובכטיט באמצע מלמעלה למטה, סמוסינג "קוט־אזוי" שהנא מפולש ותתוך טפנים ומסודק מאחור, כחינת: מפנים מידות ומאחור חידות, צלינדר גבוה ומבריק שלויתי מבית־הכנסת בתלפיות ואחרון אחרון הביב — זוג כפפות צהובית־לימון — כפתור ופרח!

נטלתי את מכל התפארה בידי, שאינו מוסד צה מחמת נוי, ונשאתי את שתי רגלי מביתי בתל-סיות — פחות מ"תחום שבת" — ישר לתחנת הרניבת, כשהגעתי לשם ראיתי שוטרים ארוכים כל"ר